

28.2.4 Ongelijkheid leidt tot maatschappelijke spanningen

De 1%

gaat over het idee dat een kleine groep zich buitensporig verrijkt ten koste van de grote massa. Wij zijn de 99% is een politieke slogan die veel werd gebruikt en wereldwijd bekend werd tijdens de Occupy-beweging van 2011.

Net voor het World Economic Forum van 2015 publiceerde Oxfam: 'De gecombineerde rijkdom van de rijkste 1 procent ter wereld zal volgend jaar die van alle anderen inhalen, gezien de huidige trend van toenemende ongelijkheid.'

Cijfers over die 1% zijn er pas sinds deze eeuw. Economen als Tomas Picketty maakten er een werkbare en onderbouwde term van. Op ca. 8 mio gezinnen zouden er ca. 80.000 onder die 1% vallen. Soms wordt gerekend in gezinnen, soms met personen, vooral als het om 0,1 of 0,01% gaat. Dan krijgen cijfers ook namen. 26 rijken bezitten evenveel als de armste helft.

Oxfam rapport "Inequality inc." Climate Equality: A Planet for the 99% (nov. 2023)

De rijke landen uit het Globale Noorden bezitten 69% van alle rijkdom in de wereld en herbergen 74% van de rijkdom van alle miljardairs op aarde, terwijl ze maar 21% van de wereldbevolking omvatten.

De rijkste 1% ter wereld bezit 43% van alle mondiale financiële activa.

Wereldwijd bezitten mannen 105.000 miljard dollar meer dan vrouwen

de rijkste 1% evenveel CO2 uitstoot als de armste twee derde van de mensheid.

de onevenredige koolstofuitstoot van de rijkste 1% genoeg is om 1,3 miljoen extra sterfgevallen door hitte te veroorzaken

In 1981 had 1% ultrarijken 24% van alle rijkdom (VS). In 2020: 40%. De supers (0,1%, Bezos, Gates, Buffett) waren (in 2019) rijker dan de onderste helft van de VS bevolking. Hoe sterker en dominanter je bent, hoe minder belastingen je betaalt. Buffetts poetsvrouw betaalde meer belastingen dan hijzelf.

De vijf rijkste mannen ter wereld hebben hun rijkdom sinds 2020 met 114 % ten koste van gewone mensen verdubbeld, van 370 miljard naar bijna 794 miljard euro.

De rijkste 0,1 procent van Nederland (dat zijn slechts 7.600 huishoudens) heeft 11 procent van alle rijkdom in Nederland.

In België bezit de rijkste 1% bijna een kwart van alle rijkdom in het land, meer dan 70% van de bevolking samen (jan 2023).

in België bezit de rijkste 1 procent van de bevolking een derde van de financiële activa, en de rijkste 0,18 procent beschikt over een groter vermogen dan de armste helft. (ngo Oxfam becijferd in het Equality Inc.-rapport 2024)

Om (in 2016) tot de rijkste 1 % ter wereld te horen moet je een netto-jaarinkomen hebben van 35.000 dollar (26.314 euro). Volgens het boek The Haves and the Have-Nots

van Wereldbank-econoom Branko Milanovic ging dit in 2005 om zo'n 58 miljoen mensen. De helft van hen woonde toen in de Verenigde Staten. Vier miljoen waren Duitsers, en de rest kwam voornamelijk uit Europa, Latijns-Amerika en sommige Aziatische landen. Statistisch gezien kwam niemand uit Afrika.

Global Wealth Report 2021 bank Credit Suisse: 1,1% van 5,1 miljard volwassenen (2020) bezit 46% van alle rijkdom. De helft van de wereldbevolking bezit hiervan nog geen 2%.

Picketty had gelijk toen hij opriep tot een vermogensbelasting.

In een jaar tijd boekten de 148 grootste bedrijven waarvoor Oxfam gegevens heeft, 1.800 miljard dollar winst, goed de helft meer dan de gemiddelde winst in de periode 2018-2021.

De Gini-coëfficiënt 📖 geeft de ongelijkheid van een verdeling weer. Voor inkomens en rijkdom staat 0 voor perfecte gelijkheid, 100 betekent: 1 persoon bezit alles (en 99 dus niets). (Deze afgeleide van de Lorenz curve (cumulatief percentage bevolking – inkomsten) wordt ook soms tussen 0 en 1 uitgedrukt.)

In 2019 bedroeg de Gini-index, met de nieuwe methodologie gebruikt vanaf voor België 25,1. In 2020 was dit 25,4 en in 2021 24,1. In 2022 was dit 24,9.

In 2021 was de Gini coëfficiënt voor de EU 30.1 %.

Onderzoek (Stockholm Environment Institute: Klimaatgelijkheid. Een planeet voor de 99%) met data van 2019 stelt dat de rijkste 1% evenveel koolstofvervuiling produceert als de vijf miljard armsten (66%) van onze planeet. Die worden het zwaarst getroffen door de gevolgen van de klimaatcrisis, zoals overstromingen, stormen en extreme droogte. (Oxfam rapport 2022.)